

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. II. - An obiectum amicitiae sit bonum amabile? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

Resp.

Idem est obiectum materiale vtriusq., nempe bonū alterius, sed idem nō est formale, nēpe proportio arithmetica in damno & lucro posita.

An legumlatores magis circa amicitiam quàm circa iustitiam studeant?

Opp.

In iustitia omnia legum precepta ac instituta civitatis continentur: ergo legumlatores magis iustitia quàm amicitia studere debent.

Resp.

*Iustitia duplex { Legalis, cui magis student.
Particularis, cui minus & sic intelligitur textus philosophi.*

CAP. II.

An obiectum amicitiae sit bonum amabile?

An rectè definiatur amicitia?

Diligenda in quibus est causa diligendi.

OBIECTVM amicitiae vulgò amabile dicitur, quod est aut ppter se, vt bonū animi: aut propter aliud, vt id quod vtile vel iucundum habetur: bonū animi est vt virtus, quā studiosi viri propter se in aliis diligunt: bonū vtile & iucundum, quod ad aliud. i. ad honestatem vitae referri debet: quippe non omnia sunt

sunt diligenda, sed ea duntaxat (vt hinc ait philosophus) in quibus inest causa diligendi: hinc concluditur, quod rerum inanimatarum nulla sit cum homine amicitia: ratio est, quia in illis non est reciprocus mutuusq; amor; quem inter amantem & rem amatam fluere & refluxere, non aliter quam mare ad motum & influentiam lunæ, oportet. Ut ergo intelligibile est obiectum intellectus. & sensibile sensus: ita amabile (id est, res talis quæ in se causam amandi habet (est quidem obiectum amicitia quæ ad hunc modum ab Arist. hic definitur, Amicitia est mutua & non latens beneuolentia inter illos qui se vtrò citroq; bonis afficere student & conantur. Animaduertendum hic est amicitiam in genere non in specie definiri. Est enim amicitia in specie virtus, qua solum boni & studiosi inter se propter similitudinem morum conglutinantur.

Amicitia in genere quid sit.

Amicitia specialis & propria quæ sit.

Distinctio prima questionis.

Obiectum amicitia est duplex,	} Externum & per accidens, vt vile & iucundum.	} Internum	} Simplex, vt virtus.

Distin-

Distinctio secunda quaestiois.

Amicitia est } Propria, quæ postea definitur.
duplex, vel } Communis, quæ hîc describitur.

Opp.

Virtus virtuti non est obiectum: ergo virtus seu bonum animi non est obiectum amicitia.

Resp.

Virtus con- } Absolutè, vt est habitus: & sic non est ob-
sideratur, } icctum.
vel } Comparatè, vt est relatio: & sic obiectum
amicitia dicitur.

Opp.

Vtile & iucundum vt fines sequimur: ergo propter aliud non expetuntur. Antecedens est Arist. in textu. Argumentum est in primo Ethicorum.

Resp.

Sequimur aliquando vt fines apparentes non per se.

Opp. contra secundam quaestionem.

Cap. 5. lib. 9. negat Arist. amicitiam esse benevolentiam: ergo malè hic definit.

Resp.

Illic strictè, hîc fusè nomen benevolentia sumpsit.

Opp.

Latebras & recessus alterius animi nemo scire potest, quippe nemo mortaliu[m] nouit an verè quis diligat, an
odio

odio habeat: ergo non est necesse ut sit nota certag, benevolentia sicut definitio postulat.

Resp.

Scientia hic pro coniectura seu opinione in experientia fundata sumitur: quæ saepe fallax non est si modis salis, ut aiunt, condatur.

C A P. III.

An rectè diuidatur amicitia in tres species.

DEFINITIONEM amicitia diuisio eiusdem sequitur, nempe ut alia sit per se, alia per accidens: illa studiosa & firma, hæc utilis vel iucunda dicitur. Ut ergo est triplex obiectum amicitia, honestum, utile, iucundum: ita tres species amicitia assignantur, quarum prima ab honesto, secunda ab utili, tertia à iucundo fluit. Hæc duo postrema genera scilicet ab utili & iucundo nihil firmitatis, nihil constantia habent. Qui enim utilitatis causa amicitias sequuntur, suis commodis; & qui delectationis causa, amorem sua ipsorum voluptate metiuntur: quippe alios non colunt, quia boni sunt, sed quia

Amicitia
tres species.

Amici ficti
plurimi reperiuntur.

M m   vti.